

FIGYELŐSZOLGÁLAT

Ebben a rovatban folyamatosan közöljük a külföldi szaklapokban megjelent, műszaki könyvtárakat érdeklő folyóiratcikkek és megjelent könyvtártudományi és dokumentációval foglalkozó szakkönyvek rövid ismertetését.

K Ö N Y V S Z E M L E

001.814.2:002:62 /083.8/

Az OMK-ban készült műszaki irodalomkutatások jegyzéke /1957-1959/. Szerk. HEGEDÜS Magda. Bp.1960, OMK, 73 p.

Az 1957-ben megjelent "BIBLIOGRÁFIÁK BIBLIOGRÁFIÁJA" c. kiadvány folytatásaként adta közre az OMK dokumentációs osztálya 400 példányban a fenti című munkát, amely mintegy 800 irodalomkutatás címét tartalmazza.

A Jegyzékben kizárólag az OMK által készített, téma szerint megrendelt és sokszorosításban meg nem jelent műszaki bibliográfiák szerepelnek.

A kiadvány az egyes bibliográfiák címét, ETO jelzetét, az irodalomkutatás időpontját, valamint az adatok számát tünteti fel. Szerkezeti felépítése jó áttekintést biztosít. Az alábbi fő fejezetekre: általános kérdések; munkavédelem; üzemszervezés- és tervezés; bányászat, szén- és ércnemesítés; energiagazdálkodás, erőművek; energiahordozók, tüzeléstechnika, ipari tüzelőberendezések; kohászat; forgácsmentes megmunkálás; forgácsolás; hőkezelés, edzés; hegesztés, forrasztás; felületkezelés, korrózióvédelem, csomagolás; kenés, kenő- és tömítőanyagok; anyagvizsgálat; gépelemek; belső égésű motorok; hűtőtechnika; gáznemű és folyékony anyagok szállítása; irányítás-technika; mérés, ellenőrzés; finommechanika, műszertechnika; elektrotechnika; áramkörök; mély- és vízépités; közlekedéstechnika; kémia és alkalmazott kémia; gumi- és műanyagipar; élelmiszeripar; vendéglátóipar, háztartás; textil- és ruházatiipar; bőr- és faipar; építőipar; építőanyagok; mezőgazdaság; továbbá ezen belül számos alfejezetre tagolódik.

Tartalomjegyzéke betűrendben sorolja fel a fő- és alfejezeteket, s így egyuttal indexként is használható.

A bibliográfiák az OMK-ban /katalógusterem/ megtekinthetők,

másolatuk gépelt oldalanként 2,20 Ft térítés ellenében megrendelhető.

A jegyzékben feltárt bibliográfiák - retrospektív voltak ellenére is - a könyvtárosok, dokumentalisták munkáját hasznosan segíthetik, természetesen minden alkalommal kiegészítendő a kérdés legújabb szakirodalmával.

/D.É./

- . - . -

002.63 /42//058/"1959"

The work of Aslib for the year ended December 1959. London 1960, Aslib. 23 p. T.: OMK.

Az ASLIB /az angol Szakkönyvtárak és Információs Irodák Szövetsége/ 1959. évi jelentéséből kitűnik, hogy a Szövetségnek

- 900 ipari és kereskedelmi cég,
- 220 állami hivatal és államilag támogatott szervezet,
- 285 közművelődési és országos jellegű könyvtár,
- 283 egyetem és főiskola,
- 334 egyéb nem üzleti jellegű intézmény és
- 385 egyéni

összesen 2407 tagja van.

Szervezetileg három regionális és több szakmai csoportra oszlik. Rendszeres évi konferenciáin - amelyeken jelentős előadások hangzanak el - átlagban 300-an vesznek részt.

A Szövetség legfőbb tevékenységi körei:

- rövid tanfolyamok és előadássorozatok rendezése /1959-ben pl. több ízben oktatták a s z o v j e t é s k e l e t - e u r ó - p a i s z a k i r o d a l o m beszerzésének és feldolgozásának módszereit/;
- tájékoztató szolgálata egy év alatt 29 344 felvilágosítást adott / ebből: 7045 volt bibliográfiai jellegű, 10 643 kölcsönzési segítség, 5379 fordítások lelőhelyére vonatkozó, 6278 mikrofilm és fotokópia rendelésére vonatkozott/;
- vezeti a tudományos fordítások központi címjegyzékét / ez a katalógus 1959-ben 12 ezer új tétellel gyarapodott, s ezzel együtt az év végén közel 51 ezer fordítást tartott nyilván/;
- kiállításokat rendez /pl. fotomásoló berendezésekből/;
- szakkönyvtárat tart fenn;
- könyvtártudományi kutatómunkát végez ötéves távlati program alapján /legutóbb a szakkönyvtárak közti kölcsönzés kérdéseit és lehetőségeit, az indexkészítés módszereit stb. vizsgálták/;
- kiadványokat ad ki /legismertebb folyóiratai: a negyedéves Journal of Documentation és a havonta megjelenő Aslib Proceedings/;
- tagjai részére állasközvetítéssel is foglalkozik stb....

"Főhadiszállásán" 34 állandó /főfoglalkozásu/ munkatárs dolgozik.

/B.S./

..=..=..=..=

PIONKOWSKI, Tadeusz: Informacja naukowo-techniczna jej formy i rozpowszechnianie. Warszawa, 1959, POKKB. 103 p.

A műszaki könyvtárosok részére dokumentációs ismereteket nyújtó levelező tanfolyam kézikönyve a Lengyel Népköztársaság műszaki dokumentációs szerveinek munkáját ismerteti. Ezenkívül behatóan foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy milyen feladatai és lehetőségei vannak a vállalati dokumentációnak. A tájékoztatás minőségét két összetevő határozza meg:

- a tájékoztatás tartalmi színvonala,
- a tematika gazdagsága.

A terjesztésre kerülő információs anyagoknak - az ipar kívánalmainak megfelelően - teljesen tárgyilagosnak kell lenniük, és kizárólag a feltárt irodalom tartalmára támaszkodhatnak. Többek között éppen ezért a címfordítások általában nem alkalmasak tájékoztatásra.

A dokumentációs szolgáltatások terjesztésének feltétele: az adott irodalmi források dokumentációs feltárása; a kapott anyag rendezése az ETO vagy más szakrendszer alapján; a rendszernek mindig a dokumentumok tartalmához kell igazodnia; az anyag feltárását specialistákkal kell végeztetni. /Ez az önálló szakmérnöki munka tudományos természetű, és mint ilyen széleskörű szakmai, nyelvi, stb. ismereteket kíván meg./

A vállalati tájékoztató részlegek az alábbiakból merítik információikat:

- dokumentációs kartonok,
- referáló lapok,
- szabványgyűjtemény,
- szabadalmi tár,
- retrospektív szakbibliográfiák,
- könyvtári katalógusok,
- könyvkiadói katalógusok,
- prospektusgyűjtemény,
- dokumentációs uton még fel nem dolgozott irodalom,
- különleges, nem publikált kiadványok /disszertációk stb./.

Különbségek a központi és helyi dokumentációs szolgáltatások között. A műszaki dokumentáció propagandája.

/B.S./

+++++

Report on the activities of the Netherlands Instituut voor Documentatie en Registratuur. The Hague, June, 1960, NIDER. 17 p. T.:OMK.

A FID számára készült jelentés ismerteti a HOLLAND DOKUMENTÁCIÓS INTÉZET /NIDER/ külföldi érdeklődésre is számot tartó te-

vékenységét.

Magyar szempontból a legérdekesebb a f ő f o g l a l k o z á s u s z a k k ö n y v t á r o s o k részére rendezett t a n f o l y a m o k leírása. A felvétel előfeltétele: középiskolai végzettség. Az egyéves tanfolyam szeptembertől májusig tart, kéthetenként három nap /összesen 140 óra/ elfoglaltsággal. A tanmenet három részre oszlik:

1. KÖNYVTÁRTAN /91 óra/.

A szakkönyvtár feladata és állománya; különgyűjtemények; cimleírás; ETO osztályozás; tárgyszó-képzés; különféle kiadvány-típusok; adminisztráció-körözés, kölcsönzés, rendelés, statisztika, költségvetési terv; szervezeti kérdések; a könyvtár elhelyezése; kötés, reprodukció; dokumentáció és információ.

2. KERESKEDELMİ, IPARI ÉS ÁLLAMI SZERVEZETEK /27 óra/.

Alapelvek; a holland ipar és kereskedelem szervezete; állami intézmények; az ipari vállalatok szervezete; szabadalmi rendszer.

3. KÖNYVTÁRAK, KÖNYVTÁROSEGYESÜLETEK, DOKUMENTÁCIÓS INTÉZMÉNYEK /21 óra/.

Országos és nemzetközi társaságok, egyesületek, szövetségek; nemzeti könyvtárak; közművelődési könyvtárak; szakkönyvtárak; központi katalógusok; információs szolgálatok; dokumentáció és szabványosítás.

Az ismertetett program mellett a hallgatók látogatást tesznek a szabadalmi könyvtárban, az egyetemi könyvtárban / ahol központi katalógus van/ és valamely intézmény könyvkötői és reprodukciós részlegében. A tanfolyam végeztével a hallgatók 14 napot töltenek egy erre a célra kijelölt könyvtárban, és tapasztalataikról részletes jelentést írnak.

Ezenkívül külön tanfolyamot rendeznek az információs munkakörökben foglalkoztatottak részére. A tanfolyamra csak egyetemi vagy főiskolai végzettséggel lehet jelentkezni. /Néhány esetben a hosszabb gyakorlatra való tekintettel kivétel tehető./ Ez a tanfolyam januártól novemberig 18 napon /85 órán/ át tart. Előadásai a következő tárgykörökkel foglalkoznak:

a/ BEVEZETŐ ELŐADÁSOK /16 óra/.

Az információs szervek munkája és szervezete; a könyvtári munka; irattárak; sokszorosítás - reprodukció.

b/ OSZTÁLYOZÁS /35 óra/.

Az osztályozás alapjai; osztályozó rendszerek; az ETO alapelvei és gyakorlati alkalmazása.

c/ AZ INFORMÁCIÓ FORRÁSAI /19 óra/.

Könyvtárak; információs szolgáltatások és nem könyvtári források; a forrásanyag különböző típusai; társadalomtudományi, közgazdasági és jogi irodalom; műszaki irodalom; szabadalmak.

d/ KUTATÁS ÉS TÁJÉKOZTATÓ KIADVÁNY SZERKESZTÉS /16 óra/.

A kutatás eszközei és módszerei; a dokumentumok kritikai értékelése; bibliográfiák és irodalmi hivatkozások; "report" szerkesztés; összeállítás, külső forma, nyelvi és stíluskérdések, illusztrációk stb.

A tanfolyam közben minden hallgató három tanulmányt köteles készíteni az általa választott szak-tárgykörökből.

Mindkét tanfolyam végén a hallgatók vizsgát tesznek, amivel hivatalos körökben is elismert képesítést szereznek.

A dokumentáció propagandája céljából a NIDER minden évben dokum e n t á c i ó s n a p o t rendez, amelyen az érdekelt ipari szakemberek részére előadások formájában népszerűsíti a dokumentáció jelentőségét és szolgáltatásait.

/B.S./

"-""-""-""-"

016:002 /05/

Hazai és külföldi időszakos műszaki dokumentációs kiadványok.
Összeáll. VINCE Pálné. Bp. 1960, OMK, /Időszerű Műszaki Kérdések sorozat/. 78 p.

A megnövekedett szakirodalmi publikációk mellett egyre nagyobb számban jelennek meg az eredeti közleményeket feltáró dokumentációs kiadványok is. Ezeknek ismerete nélkülözhetetlen mind a könyvtáros, a dokumentalista és a bibliográfus, mind a szakirodalomban kutató elméleti és gyakorlati szakember számára. Az igények kielégítésére szükséges volt a műszaki tudományos tájékoztatás szempontjából jelentős és hazai vonatkozásban jól használható kutatási segédesszközöket számba venni, és az érdekeltekkel megismertetni.

A fenti célok érdekében adja ki az OMK az Időszerű Műszaki Kérdések sorozatot, amelynek első száma elemző ismertetéssel - magyar anyagban teljességre törekvően - a műszaki tájékoztatást érintő alaptudományok és nagyobb műszaki szakágazatok szerint csoportosítva 15 fejezetben 255, különböző típusu hazai és külföldi időszakos dokumentációs kiadványt tár fel, tulnyomórésztben referáló folyóiratot. Az egyes kiadványok címét, megjelenési helyét, kiadóját közli, valamint elemző ismertetésben a kiadvány tartalmi sajátosságait, anyag-rendezési módját és a feltárás jellegét. Ennek alapján a érdeklődő felvilágosítást kap arról is, hogy az általa keresett tárgykör melyik kiadványban szerepel. A tartalmi sajátosságok kiemelésének kizárólagos célja: megkönnyíteni a kutatónak a visszakeresési folyamatot.

Az ismertetett dokumentációs kiadványok tulnyomó részben az Országos Műszaki Könyvtárban megtalálhatók.

A feltárt anyagban nem szoros értelemben vett referáló lapok is szerepelnek, a bennük előforduló referátumanyag jelentékeny mennyisége és használhatósága miatt.

Az egyes szakágazati fejezetek /általános indexművek; mű-

szaki és alaptudományok általában; matematika, fizika; kémia; energia; energiagazdálkodás, hőtechnika; bányászat, földtan; kohászat, vas- és fémipar, gépészet; elektrotechnika, híradástechnika; műszeripar, finommechanika, fényképészet; élelmiszeripar, mezőgazdasági iparok; textilipar, ruházati ipar, bőr- és cipőipar; faipar, bútorigar, papiripar és csomagolóstechnika; építészet, építőipar, épületgépészet, építőanyagipar; közlekedés, mély- és vízépítés; műszaki tudományokkal határos területek/után feltüntetett tételszámok megjelölik azt is, hogy a vonatkozó tudományág vagy műszaki terület egy-egy rész kérdésével más szakágazati fejezetbe sorolt dokumentációs kiadvány is foglalkozik, s az a hivatkozott tételszám alatt keresendő.

A valóban időszerű, kitűnő kiadványt betűrendes mutató zárja, amely megadja minden egyes ismerttetett közlemény címét és a megjelenési országot, valamint a tételszámot; magyar nyelvű kiadványok esetében ország helyett a közreadó intézmény nevét.

/D.É./

o o o o o o o o

025.4

VEREDY Gyula: A könyvtári osztályozás újabb kérdései, különös tekintettel a tizedes rendszer fejlődésére. Bp. 1959, OKT, 60 p. /Az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadványai. 8./

Az osztályozás elméleti kérdéseit tárgyaló művekben oly szégyen könyvtártudományi irodalmunknak komoly nyeresége Veredy Gyula tanulmánya. A könyvtári osztályozás egyik legkitűnőbb magyar szakértője sok fontos és időszerű kérdést vet fel, - kár, hogy a tanulmány keretében nem volt lehetősége a felvetett kérdések alaposabb kidolgozására. Könyve azonban így vázlatosan is igen izgalmas olvasmány, különösen azok számára, akik az osztályozás elméleti problematikáját s az ETO fejlődését figyelemmel kísérik, s tudják, milyen sok kérdés vár e téren tisztázásra, illetve megválaszolásra.

Veredy Gyula tanulmánya a következő problémákat tárgyalja: az osztályozás általános elmélete; osztályozási kategóriák; jelzetelési kérdések; többsíku osztályozás; az ETO és a terminológiai szabványosítás; az ETO fejlesztése általában; módosítások a közös alosztások táblázataiban; főtáblázati reformok. Kiegészítésként közli a tanulmány az Országos Könyvtárügyi Tanács Osztályozási Szakbizottságának 1958. évi határozatait is. Angol nyelvű összefoglalás és analitikus index zárja a kötetet.

Mivel a szerzőnek tanulmányát rövidre kellett fognia, helyes lett volna, ha legalább néhány tételes bibliográfiában utalt volna azokra a művekre, amelyek a tárgyalta kérdésekkel részletesebben foglalkoznak. Reméljük egyébként, s egyben kíváncsian várjuk, hogy Veredy Gyula részletesen is kidolgozza az ebben a tanulmányban felvetett nagyjelentőségű osztályozási problémákat.

x o x o x o x

/Cy.P./

Opút raboti tehnicesszkih bibliotek. Moszkva, 1958,
Moszkovszkaja Dom Naucso - Tehnicesszko Propagandi. 28 p.
T.: Klement Gottwald Gyár./Magyar fordításban: OSZK./

Az ELSŐ ÁLLAMI CSAPÁGYGYÁR műszaki könyvtárában - ahol
5 könyvtáros dolgozik - 70 000 dokumentum található. /Ebből:
42 000 kötet a könyv és folyóirat; 7000 a prospektus; 1500
a fordítás; a többi szabadalmi leírás és szabvány./ Olvasó-
inak száma 3500. Gyáron belül szervezetileg a Műszaki Infor-
mációs Irodához tartozik. Évi szaporulata kb. 4000 kötet
könyv. Előfizeti az összes központi jellegű dokumentációs
szolgáltatásokat. Betűrendes és szakkatalógusa van. Új be-
szerzéseinek jegyzékét havonta 130 példányban adja ki. Egy
könyvtáros csak bibliográfiák összeállításával foglalkozik.
A könyvtár olvasótermét naponta 120-130 olvasó látogatja. A
központban és az egyes osztályokon, üzemszékben lévő 7 moz-
gókönyvtár anyagából a dolgozók számos ujitási javaslatot
dolgoztak ki. A könyvtár által rendezett olvasói konferenci-
ák igen látogatottak.

A TREHGORNAJA MANUFAKTURA kombinát műszaki könyvtára
1917-ben alakult. Állománya: 33 690 kötet, olvasóinak száma
1230. /Ebből 900 munkás, 240 műszaki és 90 egyéb alkalmazott./
A könyvtárban csak 2 dolgozó van alkalmazva. Propagandamunká-
ja hármas irányu:

1. kiállítások /évi kb. 25/,
2. felolvasások és beszélgetések /kb. évi 30/,
3. olvasói konferenciák /kb. évi 10/.

Érdekes kezdeményezés volt a könyvtár " b e s z é l ő
f o l y ó i r a t "-a, amikor az egyes tárgykörökben megren-
dezett előadások alkalmával bemutatták az adott szakkérdés
irodalmát, és szakmai filmeket is vetitettek.

Az 1945-ben alakult moszkvai SZEMÉLYGÉPKOCSI gyár szak-
könyvtára 50 600 kötetből áll; állandó olvasóinak száma 1650
fő; az évi kölcsönzések száma 26 000. Külföldi folyóiratainak
nagy részét fénymásolatban kapja. Új beszerzéseinek jegyzékét
tiznaponként közlik az üzemi lapban. A külföldi folyóiratok
tartalomjegyzék-fordításait 3 példányban készítik el: az első
kerül a lapba, a másodikat folyóiratcimenként dossziékba le-
rakják, a harmadikból jelölik ki - az olvasói aktívák bevoná-
sával - a lefordítandó cikkeket. Fordításaikat, amelyek igen
nagy népszerűségnek örvendenek, rendszeresen kicserélik egy
rokon profilu gyár könyvtárának fordításaival.

/B.S./

o27.54/439//058/"1958"

Az Országos Széchényi Könyvtár évkönyve 1958. Bp.1959,

378 p.

Az évkönyv négy főcsoportban az alábbi közleményeket tar-
talmazza:

I. A könyvtár életéből.

Az OSZK 1958. évi beszámolója.

Vécsey Jénő: Az OSZK zenei gyűjteményének fejlődése az elmúlt 15 évben.

Sajó Géza: Egy haladó szellemű középkori bölcselő elvesztettnek tartott művei nyomában.

II. A könyvtári munka módszertani kérdései.

N.Rácz Aranka: A katalogizálási szabályok nemzetközi egyetemesége felé.

Simon Mária Anna: A szépirodalom hatásának vizsgálatáról.

Hankiss Elemér: A Hamlet élmény elemzése.

Dezsényi Béla: A Nemzetközi Szabványügyi Intézet /ISO/ és a tudományos dokumentációs nemzetközi szabványosítása.

Gombocz István: Központi csereszolgálatok.

III. Az OSZK gyűjteményének anyagából.

Borsa Gedeon: A Breviarium Strigoniense újabban fellelt és nyomtatvány kiadása.

Kecskeméti Gárdonyi Klára: Wohl Janka emlékalbuma.

Terbe Lajos: Szibériai magyar lapok 1915-1921.

IV. Könyvtár- és művelődéstörténeti tanulmányok.

Fazekas József: A magyar papírtörténeti irodalom bibliográfiája.

Nagydiósi Gézáné: Karecs Ferenc rézmetsző munkássága.

Csép Attila: Csernátony Lajos névtelen és álnevű levelezése a Magyar Hírlapban.

W.Windisch Éva: Miller Jakab Ferdinánd muzeumi igazgató utolsó évei és az OSZK.

Berczeli Károlyné: A Népszínház könyvtára.

/B.S./

x + x + x + x + x

F O L Y Ó I R A T S Z E M L E

002"195"

Dokumentáció a huszadik század második felében. /Documentation in the second half of the Twentieth Century/ - COBLANS, H. - Libri, 1960. 1.sz. p. 23-32. T.: OMK.

A könyvtári és dokumentációs munkában ma már olyan eljárásoknak, gépeknek, együttműködésnek, terveknek stb. van szerepe, amelyek a század első felében még ugyyszólván elképzelhetetlenek voltak. Pl.: már több mint 80 orosznyelvű folyóirat jelenik meg teljes angol fordításban. A foto-offset eljárás alkalmazásával eddig megoldhatatlannak hitt feladatok is elvégezhetők /igy készül többek

között a British Museum teljes állományának 300 kötetes katalógusa/. Különböző nem nyomdai eljárásokkal /mikrofilm, xerox stb./ ma már bármely könyvről "élethű" másolatok készíthetők, nagyjából a beszerzési költségekkel azonos áron. A dokumentációs adatok mechanikus regisztrálására és visszakeresésére egyre többfajta automata gépet szerkeszthetnek stb.stb....

Ezek a hatalmas eredmények azonban egyúttal új problémákat is felvetnek. Pl.: a különböző címen, formában, nyelven és időpontban megjelenő azonos kiadványok azonosítása. Egyes kiadványok gyors elövétele. A primer kiadványok áttekinthetősége és kiválaszthatósága. Nyelvi problémák. Az egyes kutatói jelentések, konferencia jegyzőkönyvek stb. gyors megjelentetésének szükségessége. A nyilvános terjesztésre nem kerülő kiadványok hozzáférhetősége. A szovjet irodalom fokozódó jelentőségének megfelelő gyűjtést akadályozó okok /pl. cirillbetűs átírási szabályok különbözősége/ kiküszöbölése stb, stb...

Az eredményekkel együtt növekvő feladatok egyre erőteljesebb nemzetközi együttműködés útján oldhatók csak meg. Az Unesco, a FID, az IFLA és az ISO előtt igen nagy feladatok állnak. /B.S./

002.63.007 /437/

A Csehszlovák Köztársaság műszaki és gazdasági tájékoztatási központjaiban dolgozó munkatársak oktatása. / Zur Ausbildung von Mitarbeitern der technische-ökonomische Informationsstellen in der CSR/ - BALÉK, F. - Dokumentation, 1959. dec. p. 174-176. T.: OMK.

A csehszlovák ipari fejlődés szempontjából igen értékes munkát végeznek a műszaki-gazdasági információs munkatársak. Képzésükre a cseh Központi Műszaki Könyvtár a termelési tárcaikkal egyetértésben kétféle tanfolyamot rendez.

A. ALAP-KÉPZÉS.

A műszaki dokumentáció célja és eszközei; tervezés, statisztika; pénzügyi kérdések; a könyvtarügy szervezete Csehszlovákiában; irodalomkutatás; a szakirodalom felhasználása; katalógizálás; folyóiratok és egyéb irodalom; kölcsönzés, olvasószolgálat; vállalaton belüli szolgáltatások; szakakadémiák; osztályozás.

Minden tárgykörre 4 óra esik, azaz a tanfolyam időtartama 44 óra.

B. TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAM.

- a/ az ipar szerkezete /4 óra/,
- b/ kiegészítő irodalmi gyűjtemények /4 óra/,
- c/ az ETO alkalmazása egyes szakterületeken /8 óra/,
- d/ referátum-készítés /8 óra/,
- e/ szabadalmak, szabványok /4 óra/,
- f/ a könyvtarügy és a műszaki tájékoztatás története /4 óra/,

- g/ külföldi információs források, prospektusok, kiállítások stb. /4 óra/,
- h/ a gazdasági irodalom tanulmányozása, különös tekintettel a külföldi piacok helyzetére /4 óra/,
- i/ a műszaki fejlődés elemzése és hatása /4 óra/.

A tanfolyamok megoldatlan problémája az, hogy miként sajátíthatják el az egyes résztvevők saját szakterületük legfontosabb műszaki ismereteit. /B.S./

o23.5:331.86

A könyvtárosképzés differenciálása. /Differenciálovat' podgotovku bibliotekarej/ - AMBARCUMJAN, Z. - SZEROV, V. - Bibliotekar' 1960. máj. p. 41-43. T.: OMK.

A szerzők Szkrűpnev-nek, a leningrádi Krupszakája Intézet igazgatójának a Bibliotekar' 1960. 3. számában a könyvtárosképzésről megjelent cikkéhez fűznek észrevételeket. Az idézett cikk szerint a tudományos- és tömegkönyvtárak könyvtárosait könyvtáros főiskolákon, a műszaki könyvtárosokat pedig a műszaki főiskolák mellett működő könyvtáros tanfolyamokon képezzék ki. A szerzők azt javasolják, hogy a könyvtáros főiskolákon szakosítsák a képzést: szervezzenek tudományos- és tömegkönyvtári, valamint műszaki könyvtárosi és gyermekkönyvtári szakot. /A levelező oktatásban és az esti tagozaton már működnek műszaki könyvtárosi csoportok./ A műszaki könyvtárakban a következő képesítésű tudományos dolgozókra van szükség elsősorban:

- a/ könyvtáros főiskolák műszaki könyvtárosi karán végzettekre és
- b/ műszaki egyetemet végzettekre, akik megfelelő könyvtárosi képzést kaptak.

Most készült el a moszkvai ÁLLAMI KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI INTEZET-ben a műszaki könyvtárosi kar tantervének tervezete. Eszerint az általános könyvtári tárgyak mellett olyan tárgyak is szerepelnek, mint pl. technikatörténet, az ipari termelés alapjai, ipari üzemek szervezete és működése stb.

Az egyetemeken meg kell változtatni a szakmai felkészülés arányát: a tárgyak 65-70 százaléka eddig általános tudományos tárgy volt, és csak 30-35 százalékat értek el a szaktantárgyak. Ezek arányát legalább 40-45 százalékra kell emelni.

A tudományos és szakkönyvtárakban elengedhetetlen legalább két idegen nyelv ismerete.

A felsőoktatás keretén belül ki kell bővíteni a hallgatók szakmai ismeretét a Szovjetunió könyvtári szervezetének, az erről szóló párt- és kormányhatározatoknak, a könyvtári munka szervezetének, valamint a külföldi könyvtárügy elméleti és gyakorlati kérdéseinek ismeretével is.

Minősítési követelményeket kell a könyvtárosok elé állítani így elérhető, hogy a dolgozók ne véletlenek vagy esetlegesség folytán kerüljenek a könyvtárakba. /B.S./

A "telereference" - új racionalizálási eszköz az amerikai könyvtárakban. /Telereference - ein neuer Rationalisierungsfaktor im amerikanischen Bibliothekswesen./ - FREITAG, W. - Rationalisierung, 1960. jun. p. 141-143. T.:OMK.

A tudományágak és a technika specializálódása egyfelől, másfelől a tudományos és műszaki vívmányok komplex hasznosítása maguk után vonják, hogy akár a nagy, akár a kisebb, egy szakmai gyűjtőterületű könyvtárak más könyvtárakkal együttműködve, s ezek állományának folyamatos igénybevételével tudnak csak olvasóik igényeinek megfelelni. A posta, táviró és telefon, majd legújabbban a telex igénybevétele eseti megbízható tájékoztatás beszerzésére nem bizonyult kielégítő megoldásnak, úgyhogy most már egyes amerikai könyvtárak rátérnek a képtáviró és televízió felhasználására tájékoztató szolgálatuk számára; ez utóbbit nevezik "telereference"-nek. A legrégebbi ilyen, tulajdonképpen facsimile-eljárás az Ultrafax, amelynek működési elve azon alapszik, hogy valamilyen dokumentumot, könyvet vagy folyóiratot egy adóállomásról egy vevőállomásra képtáviróval úgy közvetítenek, hogy a felvevőállomáson fényképeszeti papírra veszik fel a küldött iratot. Ez az eljárás főleg rövidebb szövegek, pl. folyóiratcikkek esetében jól bevált, és az amerikai Library of Congress-en kívül más amerikai kormányzati hivatali könyvtárak és a híres Oak Ridge-i atomkutató intézet is használja. Egy másik, újabb eljárás az ún. "Data-Vision", amely a televízió elvén alapszik azzal a különbséggel, hogy a televíziós pontjeleket lassabban adják, miáltal lehetővé válik a távbeszélő kábelvezetékek felhasználása az ilyen televíziós adáshoz. A Data-Vision további fejlesztését jelenti, hogy a leadott képet - dokumentumot - mágneses feljegyzési eljárással, tehát mágnesszalagon rögzítik, megőrzik, és újra lejátszzák; az ilyen kiegészítő berendezés azonban még igen költséges.

A "telereference"- tájékoztató szolgálatot alkalmazó amerikai könyvtárak nem csupán könyveket, cikkeket tudnak ilyen eljárással gyorsan megkapni, hanem betekinthetnek más, velük összeköttetésben álló könyvtárak teljes katalógusrendszerébe, mikrofilmeket, mikrocardonat is áttanulmányozhatnak, ami hatalmas perspektívát biztosít ennek az eljárásnak. Az eddigi tapasztalatok alapján - a Virginia-i és a Michigan-i egyetemeken bevezetett kísérletek után - úgy vélik, hogy a rendszer bevezetése ugyan költséges, de feltétlenül hosszabb távra gazdaságosnak mutatkozik, főképpen az újonnan létesített könyvtárak és dokumentációs intézmények számára. Ezenkívül helyet és munkaráfordítást takarítanak meg, és a könyvtárközi kölcsönzés ma már egészségtelen méreteket öltő és drága gyakorlatát, ha nem is teszik feleslegessé, de mindenesetre egészségesebb keretek közé szorítják. /V.P./

A könyvtári kölcsönzések nyilvántartása. /Control procedure for library loans./ - REED, J.B. - Aslib Proceedings, 1960. máj. p. 208. T.: OMK.

Kisebb szakkönyvtárak kölcsönzéseiket általában úgy tartják nyilván, hogy a három példányban kiállított elismervény egy példányát a könyvben hagyják, egyet betűrendben, egyet pedig a kölcsönzés időpontja szerint raknak le. Ennél egyszerűbb az az új módszer, amikor minden kölcsönzésről csak egy nyilvántartólapot /kartont/ készítünk. Ennek hátoldalára kerülnek a szükséges kölcsönzési adatok és a "hét megjelölés".

A könyvkártyákat ezután a "hét megjelölésnek" megfelelő sorrendben, azon belül pedig ábécé rendben tartjuk nyilván.

A hét előre meghatározott napján a könyvtáros előveszi az előző hét lejárt kölcsönzéseinek nyilvántartólapjait, elvégzi a szükséges felszólításokat vagy meghosszabbításokat. A rendszer továbbfejleszthető úgy, hogy a hetek számozásával ellátott borítékokat használunk, és ebben tartjuk a kartonokat.

/Ez a rendszer a határidők hetekre egyszerűsített nyilvántartására fekteti a hangsúlyt. Az ismertetés nem terjed ki annak közlésére, hogy teljesen mellőzi-e a kölcsönzők szerinti nyilvántartást, ill. annak megállapíthatóságára, hogy egy bizonyos dokumentum kinél található./ /B.S./

026 /47/

Jelentés a szovjet szakkönyvtárak munkájáról. /A report on special library work in the USSR/ - THOMPSON, A. - Aslib proceedings, 1960. jun. p. 219-228. T.: OMK.

1960 februárjában angol könyvtáros küldöttség tanulmányozta a szovjet szakkönyvtárak munkáját Moszkvában, Leningrádban és Kievdben. Tapasztalataikról az angol szakkönyvtárosok egyesületének külön ülésén is beszámoltak.

A szakkönyvtárakat a Szovjetunióban "naucsnaja biblioteka"-nak nevezik, amit helytelen "tudományos"-nak /scientific/ fordítani, mivel ezeknek a könyvtáraknak a gyűjtőköre csak a természettudományokra és az alkalmazott tudományokra terjed ki.

Az egyik legjelentősebb szakkönyvtári hálózat a SZOVJETUNIO TUDOMÁNYOS AKADEMIÁJÁ-hoz tartozik. /65 könyvtára van Moszkvában és 37 Leningrádban./ Az egész hálózatot az Akadémia szakkönyvtárainak hálózati részlege fogja össze. Ezekben a könyvtárakban kb. 26 000 olvasó van nyilvántartva, akik 1959-ben kb. 2 500 000 könyvtári egységet kölcsönöztek ki. A szovjet könyvtárak általában sokkal szorosabb kapcsolatban állnak az olvasókkal, mint nyugati kollegáik. /Ezt az olvasói bibliográfiák és kiállítások nagyobb száma is mutatja./

A vállalati műszaki könyvtárak két országos jellegű műszaki szakkönyvtár /az egyik Novoszibirszkben, a másik Moszkvában ta-

lálható/ köré tömörülnek. A moszkvait 1958 decemberében hozta létre a Szovjetunió minisztertanácsa mellett működő Állami Tudományos és Műszaki Bizottság. A terv szerint néhány éven belül állománya eléri a 10 millió egységet. Évi költségvetése 24 millió rubel. /B.S./

028.8:331.85

Műszaki könyvet minden munkásnak! /Tehnicseszkuju knigu kazsdomu rabocsemu! / - KOVESNIKOVA, V. - Bibliotekar', 1960. jun. p. 21-22. T.: OMK.

A novoszibirszki terület üzemi műszaki könyvtárainak munkájából:

A vegyiüzem könyvtárában mérnökök és más szakemberek bevonásával 60 szovjet és 19 külföldi szaklapot figyelnek, és az érdekes cikkekről témák szerint csoportosított tájékoztatókat küldenek az érdekelt részlegekbe, ill. személyeknek.

A kohászati üzemben van egy " m ű s z a k i i n f o r m á c i ó s t á b l a", ahol az egyes folyóiratok címe alatt kis tasakokba teszik be az aktívák a cikkek annotációit, esetleg személy szerint megjelölve, hogy kinek ajánlják.

Az Efremov-gyárban "k ö r p o s t a" működik: a folyóiratokat olyan sorrendben körözik, ahogyan számot tarthat az érdeklődésre, pl. az ENERGETIKA, ELEKTRICESZTVO stb. lapokat először a főenergetikusnak adják, s az adja tovább a következő szakembernek. Ebben az üzemben az üzemi újságnak külön rovata van " A k ö n y v e s p o l c o n" címmel, itt ismertetik az új szerzeményeket.

A tomszki vasutnál bizonyos témákról időről-időre "k ö n y s z e m l é k e t" rendeznek aktívák bevonásával. Ezeket a be-mutatókon, ill. ismertetéseken az olvasók kézbevehetik, és azon-nal ki is kölcsönözhetik a könyveket, folyóiratokat.

Több üzemben alkalmazzák az ajánlott könyvek borítóiból készült plakátokat.

A könyvtáraknak különös gondot kell fordítaniuk a fiatal munkásokra és az újitókra. Az Efremov-gyár könyvtára pl. ankétokat rendez, hogy megtudja az u j i t ó k s p e c i á l i s i g é n y e i t, az őket különösen érdeklő területeket. Ilyen ankétokat máshol is rendeznek, néha ezeken aktivisták ismertetik egy-egy kérdés szakirodalmát is.

Jó propagandának bizonyult a személyre szóló könyvtári értesítés is, amely ismerteti a könyvtár anyagát, szolgáltatásait, feltünteti a nyitvatartási időt stb. /B.S./

05 /47/:651.926=2/73/

A külföldi tudományos irodalom fordításokban. / Foreign scientific literature in translation/ - MARTIN, R.L. - American Documentation, 1960. ápr. p. 135-144. T.: OMK.

Az USA-ban egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a külföldi - főleg szovjet - szakirodalom iránt. Jelenleg a vilá-

gon megjelenő tudományos folyóiratok

8 %-a orosz-,
13 %-a francia-,
14 %-a német- és
44 %-a angol nyelvű.

A szovjet irodalom szerepe és értéke azonban jóval nagyobb ennél a százalékos aránynál, de számszerűségében is állandóan nő.

A szovjet szakirodalom beszerzése nem ütközik különösebb nehézségekbe. A washingtoni Microcard Foundation és a newyorki Microtext Publishing Corporation sok szovjet folyóiratot pl. mikrokártya másolatok formájában terjeszt.

Igen sok intézménynél folyik államilag támogatott fordítási munka, s az ily módon elkészült fordítások jegyzéke félhavi-ként kerül közlésre a Technical Translations című kiadványsorozatban. /Az ily módon közölt fordítások számát évi 5 ezerről 10 ezerre kívánják emelni, s ugyanakkor csökkenteni igyekezzenek a párhuzamos fordítások számát./

A Szovjetunióban megjelenő 1000 jelentős tudományos folyóiratról jelenleg 63-at teljes egészében lefordítanak, és terjesztenek. /A cikk tárgykörönként csoportosítva sorolja fel ezeket a szovjet lapokat./

Több szakterületen külön referáló lapok vannak, amelyek a szovjet szakirodalmat ismertetik angol nyelven. /B.S./

341.16:001:02

Az Unesco könyvtárügyi programja. /Unesco's future program in the field of libraries/ - VERONESE, V. - Libri, 1960. 1.sz. p. 1-9. T.:ONK.

Az UNESCO vezérigazgatója a szervezet 1961/62. évi programtervezetékének könyvtárügyi célkitűzéseiből kiemeli az alábbiakat:

- kb. 25 ország részére fog az Unesco segítséget nyújtani /szakemberek küldése, felszerelések adományozása, tapasztalatcsere látogatások szervezése stb. formájában/;
- a nigériai /Enugu/, a columbiai /Meddelin/ és az indiai /Delhi/ kísérleti könyvtárak mintájára több elmaradott országban sor kerül hasonló intézmények felállítására;
- kézikönyveket ad ki a különböző típusú könyvtárak dolgozói részére;
- megkettőzi az IFLA-nak és a FID-nek eddig nyújtott pénzügyi támogatás összegét, hogy ezzel is elősegítse a könyvtári és dokumentációs kutatómunkát;
- kiadja a "MONTHLY BULLETIN ON BIBLIOGRAPHY, DOCUMENTATION AND TERMINOLOGY" című folyóiratot /az eddigi "Bibliographical Newsletter" és a "Monthly bulletin on scientific documentation and terminology" helyett/, valamint az angol-francia-német-orosz nyelvű "VOCABOLARIUM BIBLIOTHECARIUM" című szakszótár új, bővített kiadását;

- több szakbibliográfiát állít össze;
- fokozza tevékenységét a hivatalos kiadványok nemzetközi cseréjének előmozdítása érdekében;
- az angol, francia, orosz és spanyol nyelvű KÖNYVTÁRI BULLETIN című folyóiratát / amely jelenleg összesen 10 850 példányban jelenik meg/ 1961-től kéthavonként, bővített tartalommal adja ki. /B.S./

621.38.001.5:65.012.45

Az elektronikus kutatás tájékoztatási igényei. /Information requirements of electronic research./ - TURNER, W.A. - Aslib Proceedings, 1960. máj. p.186-190. T.:OMK.

A kutatóintézetek munkatársaival folytatott beszélgetések alapján megállapítható, hogy

1. az érdekeltek gyakran nem ismerik a létező és hozzáférhető szolgáltatásokat;
2. az érdekeltek gyakran nem tudják, hogy miként kell használni ezeket a szolgáltatásokat;
3. a kutatók különböző okok /főleg időhiány és sürgős munkák/ miatt csak ritkán közlik igényeiket a tájékoztató szolgálattal;
4. a legtöbb vállalatnál nem értékelik eléggé a könyvtári- és a tájékoztató munkát, inkább statikus, mint dinamikus résznek tekintik.

A műszaki tájékoztatás terén a legtöbben azt kifogásolják, hogy túl sok az olvasnivaló; sok kutatásra van szükség a bennük való eligazodáshoz; legtöbbször elégtelen a kapcsolat a tájékoztató közlemények és az érdekeltek között; az információ legtöbbször indikativ és nem informativ jellegű.

A különböző tájékoztató bulletinek, kivonatok, egyéb kiadványok válogatás nélküli terjesztése, ill. körözése felesleges idő- és munka-pazarlást jelent. Egy-egy szervezeten belül külön kell tanulmányozni az igényeket, és ahhoz kell szabni az információs munkát. Minden esetben vigyázni kell arra, hogy a kutatók részére adott információs anyagokban mindenki találjon saját részére szabott tájékoztatást.

A könyvtárnak /esetleg megfelelő segédkönyvtárosok bevonásával/ az alábbihoz hasonló tevékenységekkel is foglalkoznia kell:

- a/ Az olvasási sebesség megjavítására irányuló előadások. Általános vélemény, hogy - a pontosság veszélyeztetése nélkül - a felnőttek olvasási sebessége megkettőzhető.
- b/ A rövidített folyóírást /jegyzetelést/ oktató előadások.
- c/ Az új dolgozók megismertetése a könyvtári és tájékoztató szolgáltatásokkal.
- d/ Előadások a vállalat dolgozói részére a rendelkezésükre álló dokumentációs szolgáltatások használatáról.
- e/ A vállalaton belüli tájékoztatás eljuttatása az érdekelt külső szervekhez is. /B.S./

Az információs munka jövője. /The future of information work/ - FARRADANE, J. - Aslib Proceedings, 1960. máj. p. 191-198. T.:OMK.

A tudományos kutatásnak csak akkor van értelme és haszna, ha eredményeit publikálják, vagy valamilyen formában eljuttatják az érdekeltekhez. Ez a megállapítás az összes tudományokra vonatkozik, és ez az alapja az információs munka megszületésének is. Az ipar hallatlan mértékű fejlődése pedig a XX.században szükségszerűen a kutatómunka, a szakirodalom és a tájékoztatás specializálódását vonta maga után.

Információs munka alatt szűkebb értelemben nem könyvtári és nem fordítói munkát értünk, hanem /gyakorlatilag/ a következőket:

- referátumok készítését,
- címjegyzékek összeállítását,
- részletes szakirodalmi mutatók szerkesztését,
- felvilágosítás-adást,
- szakirodalmi kutatást,
- konferenciák, kiállítások szervezését,
- kiadványok szerkesztését,
- rokon vállalatok látogatását,
- magára a dokumentációra vonatkozó kutatómunkát.

Az információs munka színvonala ma még általában alacsony. Sok még az "egy-tagú jazzband", az egyedül és magára hagyatva dolgozó információs szakember. Másrésztől azonban egyre nő a jól-működő információs szervekre irányuló igény.

Bár a szervezett információs munka negyven évnél nem öregebb multra tekinthet csak vissza, mégis ideje, hogy a kialakult magasabb követelményeknek megfelelően a munka- és az azt végző dolgozók színvonalát és képességét is magasabbra emeljék. Emellett meg kell javítani a technikai segédeszközöket, másrésztől pedig mindezekhez meg kell nyerni az ipar vezetőinek támogatását./B.S./

651.926.011.54/47/

Gépi fordítás a Szovjetunióban. /Machine translation in the USSR/ - MACHELSON, S.G. - American Documentation, 1960. ápr. p. 151-154. T.:OMK.

A fordítás gépesítése forradalmi változást jelent. Míg egy fordító teljesítménye egy nap alatt kb. 2600 szó, addig - különböző nemzetközi szervezetek kimutatásai szerint - a gépeké óránként 20 000 szó, és ez még tovább fokozható.

A Szovjetunióban a fordítás gépesítésére irányuló kezdeményezések egészen 1933-ig nyulnak vissza. P.P.Szmirnov-Trojanszkij találmányi bejelentése tanuskodik erről. A nyelvészek azonban ekkor még fantasztikusnak találták az elképzelést, és nem adtak hozzá segítséget. Csak 11 évvel később /1944-ben/ kezdték megvalósítani a találmányt. Ekkor a nyilvánosság előtt is bemutattak egy fordító gépet, amely orosz szöveget franciára fordított.

Trojanszkij röviddel ezután meghalt.

Az 1954-ben Amerikában folytatott /IBM-Georgetown University/ kísérletekkel párhuzamosan a Szovjetunióban ismét megindult a fordítás gépesítésére irányuló kutató munka Panov és Ljapunov professzorok vezetésével. 1955-ben már eredményesen fordítottak matematikai szövegeket egy 952 angol és 1073 orosz szót használó gép segítségével. Ezeket a kísérleteket amerikai tudósok is megtekintették.

Ettől az időtől kezdve azután igen széleskörűvé vált a fordítás gépesítésére irányuló szovjet kutatóprogram. Az eredményekről több külföldi szaklap is beszámolt, s azok a következőkben foglalhatók össze:

nyelvi: 1955-ben angoltól és franciából oroszra készültek gépi fordítások. Jelenleg több mint 20 nyelvből /pl. magyar, kínai, japán, indonéz, hindi stb./.

cél: 1955-ben matematikai szakszöveg szerepelt a kísérleteknél. Ma már fizikai, kémiai, biológiai, atomfizikai, energetikai, politikai stb. szövegekkel is dolgoznak.

elektronikus gépek: A kísérleteknél a már bevált és nagyteljesítményű BESM, STRELA és URAL típusú elektronikus berendezéseket alkalmazzák.

intézetek: 1955-ben csupán 2 intézet foglalkozott kísérletekkel, mindegyikben kb. 12 tudományos munkatárs. Jelenleg 79 intézet - köztük 21 akadémiai, 6 köztársasági akadémiai, 11 egyetemi és 10 egyéb tudományos intézet. /Egyedül dr. Panov professzor 500 munkatárssal dolgozik./ A leningrádi ELMP, fordítás-gépesítési kísérleti laboratórium egyedülálló a világon, itt ugyanis 18 nyelvű szövegekkel dolgoznak.

jövő: A szovjet tudósok egyetértenek abban, hogy a jelenlegi kutatások és kísérletezések a fordítás gépesítésének csupán kezdeti korszakát jelentik egy szélesebbkörű programnak, amelynek során a gépek már nemcsak fordításokat, hanem kivonatokat, bibliográfiai összeállításokat is el fognak készíteni. 1961-re már több tudományos intézetben fognak munkába állítani fordító gépeket. Kutatómunka folyik olyan gép szerkesztésére is, amely a beszédhangokat fordítja különböző nyelvekre.

Az eddig elért nagy eredmények ellenére mind a Szovjetunióban /pl. Mihajlov, a VINITI igazgatója/, mind az USA-ban a tudósok egy része úgy véli, hogy a gépek nem tudják teljesen helyettesíteni az emberi agy munkáját a fordításoknál. Ennek ellenére a kísérletezések az információs munka új korszakát jelentik. /B.S./

Távgépiró a tudományos könyvtárak kölcsönzéseinél. / Der Fernschreiber im Leihverkehr der wissenschaftlichen Bibliotheken/ - van der WOLK, L.J. - Nachrichten für Dokumentation, 1960. jun. p. 78-86. T.: OMK.

A tudományos könyvtárak állománya egyre nagyobb mértékben nő. Az egyes országokban található egyetemi könyvtárak össz-állománya például a következő időpontok alatt megkétszereződik:

USA	12 év	Csehszlovákia	10 év
India	12 év	Dánia	10 év
Japán	10 év	NSZK	35 év

Ennek a ténynek természetesen igen nagy költségkihatásai vannak az épületek bővítése terén is.

Franciaországban, az NSZK-ban, Indiában, Japánban, Angliában, az USA-ban és a Szovjetunióban az évi könyvtermés meghaladja a 10 000 címet. A világ teljes könyvtermése egy évre eléri a 240 - 250 000 címet. A műszaki - és természettudományok ebből kb. 5 - 11 %, ami 11 - 27 500 művet jelent.

A könyvtermés nyelvi megoszlása - csak a nagy nyelvcsoportokra vetítve - sorrendben a következő:

nyelv:	könyvcím:	százalék:
angol	32 285	21,8
orosz	25 000	16,9
német	22 750	15,4
japán	17 306	11,7
francia	14 628	9,8
spanyol	11 045	7,5
olasz	9 841	6,5
portugál	7 953	5,4
kinai	7 049	4,8
összesen	147 857	100,0

Az egyre nagyobb számban megjelenő irodalom gyűjtésének feladatával az egyes könyvtárak nem tudnak megbirkózni. Ilyenirányú feladataik teljesítéséhez azonban két igen fontos eszköz siet a segítségükre: a mikrokártya és a táviró, illetve a kettő kombinációja is.

Az állománykiegészítés nemzetközi kooperációjára szerző a következő javaslatot teszi: a postai összeköttetést a könyvtárak helyettesítsék távgépiró-szolgálattal, az eredeti dokumentumokat a könyvtárközi kölcsönzésben mikrokártyákkal, a központi katalógusokat pedig szintén távgépirókkal tegyék elérhetővé. Az USA-ban, Hollandiában, Angliában és az NSZK-ban működő központi katalógusok távgépiró rendszerrel való összekapcsolása igen nagy lépést jelentene ezen az uton, a nemzetközi könyvtárközi együttműködés terén. /B.S./